

деяких випадках щодо осіб, які досягли повноліття, і проводиться відповідно до "Правил проведення судово-медичних експертиз (обстежень) із приводу статевих станів Бюро судово-медичної експертизи", затверджених наказом МОЗ України від 17.01.1995 № 3.

З урахуванням положень чинного кримінально-процесуального закону слідчий або прокурор зобов'язаний звернутися до експерта для проведення експертизи щодо визначення розміру матеріальних збитків.

Визначення документальної обґрунтованості наявності та розміру матеріальних збитків відповідно до Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз й експертних досліджень, затверджених наказом Міністерства юстиції України від 08.10.1998 № 53/5, належить до завдань економічної експертизи.

Таким чином, експертиза – процесуальна дія, основний зміст якої складає проведення за завданням органів розслідування чи суду експертом і у визначеному законом порядку дослідження з використанням спеціальних знань з метою встановлення обставин, які мають значення для справи.

Машталір К.С.

курсант Дніпропетровського ДУВС

наук. кер. – к.ю.н., доц. **Бацько І.М.**

доц. каф. кримінального процесу

ФУНКЦІЇ СЛІДЧОГО СУДДІ У ДОСУДОВОМУ ПРОВАДЖЕННІ

На сучасному етапі судової і правової реформи в Україні, яка здійснюється у напрямі реалізації прийнятого державою обов'язку захисту прав і законних інтересів людини і громадянина, особлива роль належить судовій владі. Тенденції розвитку кримінального процесуального законодавства свідчать про посилення гарантій прав осіб, які беруть участь у кримінальному процесі, та поступове розширення повноважень суду на досудовому провадженні в кримінальній справі.

Ключовою й абсолютно новою для вітчизняного кримінального процесуального законодавства фігурою, яка уповноважується новим законом на здійснення зазначених вище функцій, є фігура слідчого судді. Слідчі судді як спеціальні суб'єкти з тим чи іншим спектром процесуальних повноважень існують в правових системах багатьох країн світу, зокрема Італії, Франції, Німеччини, Литви, Латвії, Молдови.

Відповідно до чинного КПК України подання органів дізнання, досудового розслідування та прокурора про проведення слідчих дій і застосування запобіжного заходу у виді взяття під варту, а також скарги учасників кримі-

нального процесу розглядаються суддями судів загальної юрисдикції, що суттєво підвищує їх навантаження і тому в деяких випадках негативно позначається на рівні правової захищеності особи.

Відповідно до п. 18 ч. 1 ст. 3 КПК України слідчий суддя – це суддя суду першої інстанції, до повноважень якого належить здійснення у порядку, передбаченому цим Кодексом, судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб у кримінальному провадженні, та у випадку, передбаченому ст. 247 КПК України, – голова чи за його визначенням інший суддя Апеляційного суду Автономної Республіки Крим, апеляційного суду області, міст Києва і Севастополя.

З цього визначення можливо дійти висновку, що слідчим суддею може виступати виключно суддя загального місцевого суду першої інстанції, й лише щодо вирішення питань, пов'язаних з проведенням негласних слідчих (розшукових) дій. Слідчим суддею за посадою виступає голова відповідного апеляційного суду, який може повністю чи частково делегувати свої повноваження іншому судді цього суду шляхом ухвалення відповідного розпорядження.

Новий КПК України покладає на слідчого суддю значний об'єм функцій та обов'язків. Функції слідчого судді, які він здійснює в ході кримінального провадження, можна умовно поділити на кілька груп:

1) розгляд питань, які стосуються застосування, зміни чи скасування заходів забезпечення кримінального провадження (у тому числі й запобіжних заходів);

2) нагляд за дотриманням законності в питаннях затримання особи та утримування її під вартою;

3) надання дозволів на вчинення окремих слідчих дій в ході досудового розслідування;

4) розгляд скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого або прокурора під час досудового розслідування;

5) вирішення питань щодо поміщення неповнолітнього у приймальник-розподільник та щодо направлення особи до медичного закладу для проведення психіатричної експертизи;

6) функції слідчого судді в межах міжнародного співробітництва під час кримінального провадження.

Перелік функцій слідчого судді демонструє, наскільки важливою і повноважною є ця особа в сфері кримінального провадження. Тому можна зазначити, що слідчий суддя – це суддя, уповноважений забезпечувати законність та обґрунтованість обмеження конституційних прав і свобод людини на досудовому провадженні у кримінальній справі, до компетенції якого належить прийняття рішення про застосування заходів кримінально-процесуального примусу, проведення слідчих та інших процесуальних дій, що обмежують конституційні права людини, розгляд скарг на дії (бездіяльність) та рішення слідчого чи прокурора тощо.

Основним призначенням слідчого судді є здійснення судового захисту прав і законних інтересів осіб, які беруть участь в кримінальному процесі, та забезпечення законності провадження по справі на досудових стадіях. Це зумовлює специфічний характер виконуваної ним кримінально-процесуальної функції, а саме: забезпечення законності та обґрунтованості обмеження конституційних прав і свобод людини на досудовому провадженні у кримінальній справі.

Діяльність слідчого судді у кримінальному провадженні України є багатофункціональною, а тому через новизну і актуальність потребує додаткового наукового дослідження в усіх її теоретичних, правових та прикладних аспектах.

1. Кримінальний процесуальний кодекс України. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, у зв'язку з прийняттям Кримінального процесуального кодексу України». – Х., 2012. – 360 с.

2. Кримінальний процесуальний кодекс України : науково-практичний коментар / за заг. ред. професорів В.Г. Гончаренка, В.Т. Нора, М.Є. Шумила. – К. : Юстініан, 2012. – 1224 с.

3. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 7 липня 2010 р. № 2453-VI [Електр. ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/17>.

4. Слідчий суддя [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Слідчий_суддя.

5. Слідчий суддя як суб'єкт судочинства [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://pidruchniki.com/1292052261681/pravo/cslidchiy_suddya_subyeckt_kontrolyu_dotrimannyam_prav_svobod_interesiv_osib.

Носко Д.О.

курсант Дніпропетровського ДУВС

наук. кер. – к.ю.н. **Рогальська В.В.**

доц. каф. кримінального процесу

СПЕЦІАЛЬНЕ ДОСУДОВЕ РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ

Поступовий та об'єктивно зумовлений розвиток суспільних відносин в Україні призвів до необхідності реформування вітчизняної правової системи згідно із потребами сьогодення. Процеси демократизації в суспільстві, безумовно, пов'язані з проведенням відповідних законодавчих реформ з метою створення реального механізму забезпечення прав людини і громадянина. Забезпечення цих прав знайшло відображення у кримінальній та кримінально-процесуальній галузях права, зокрема в Кримінальному процесуальному кодексі України [1].

Однак слід зауважити, що у новому КПК України, який докорінно змі-